

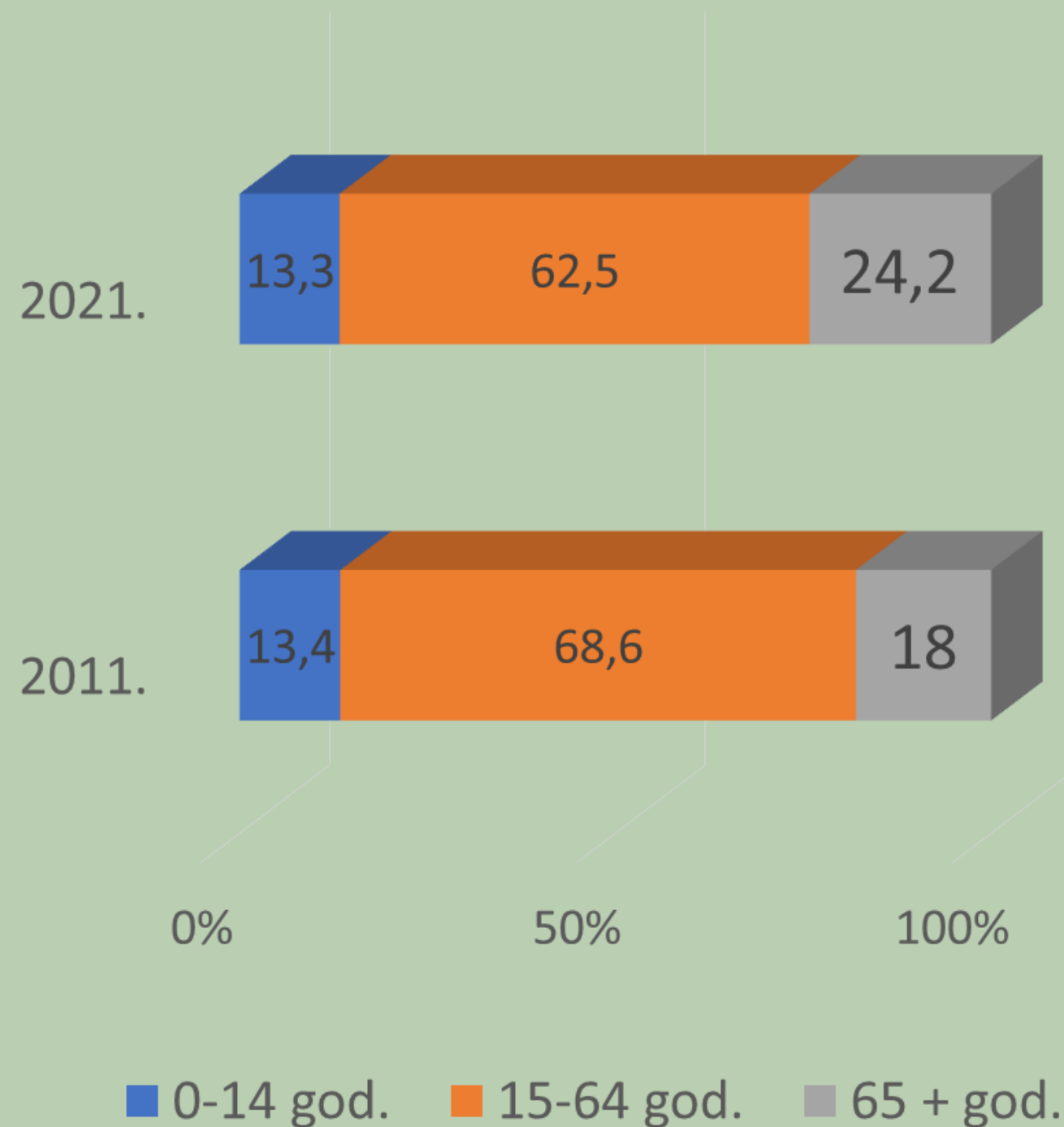
Nastavni zavod za javno zdravstvo Istarske županije
Istituto formativo di sanità pubblica della Regione Istriana

Slika zdravlja starijih osoba u Istarskoj županiji

mr.sc. Danijela Lazarić – Zec, dr.med. spec.epidemiologije

Struktura stanovništva IŽ po dobnim kontingentima – Popisi 2011. i 2021.godine

Starije osobe:

Popis 2011. – 37.459

Popis 2021. – 47.159

- porast broja starijih osoba za 25,9% (9.700 osoba više)

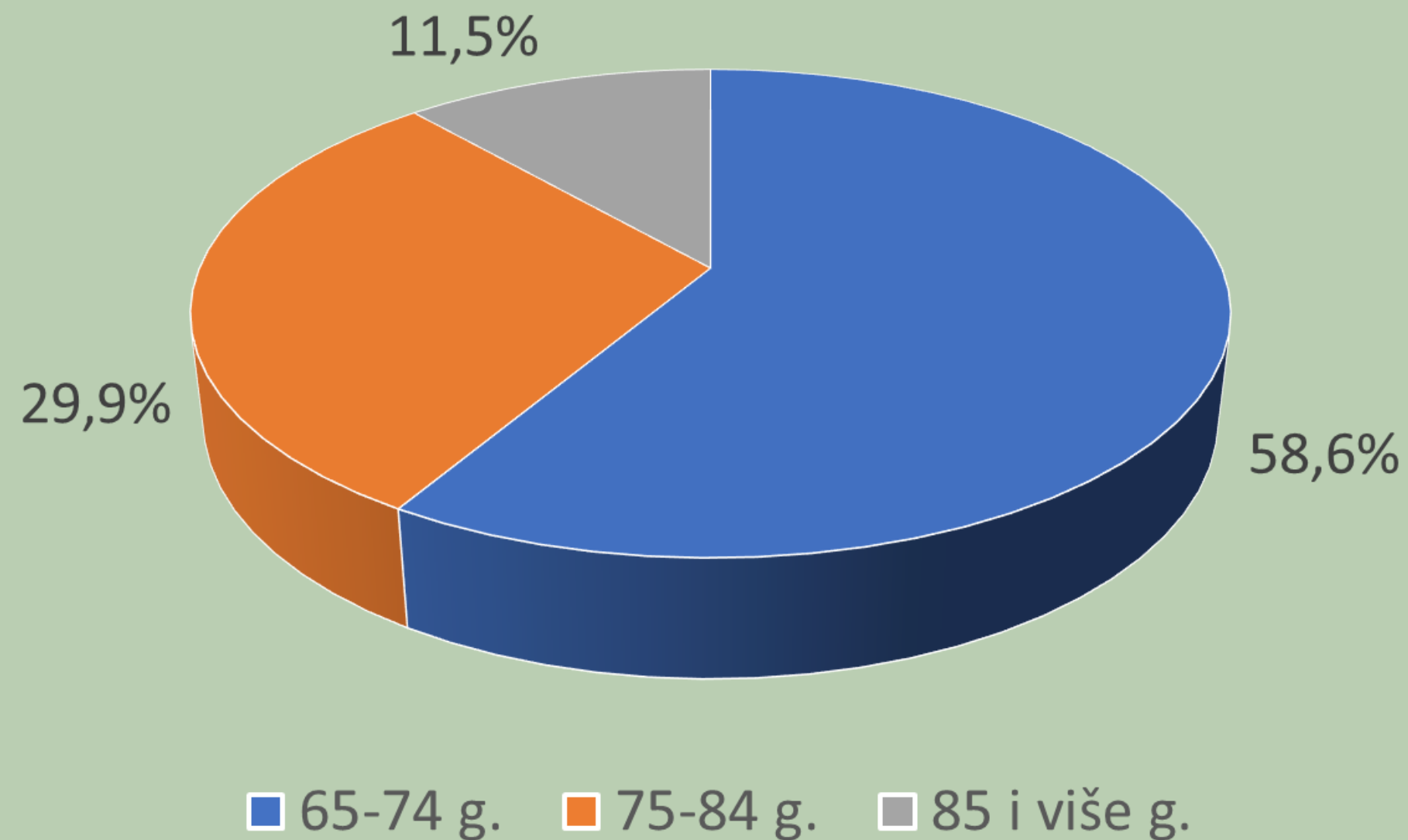
Osobe u dobi 55-64 g.

Popis 2011.- 30.900

Popis 2021.- 30.346

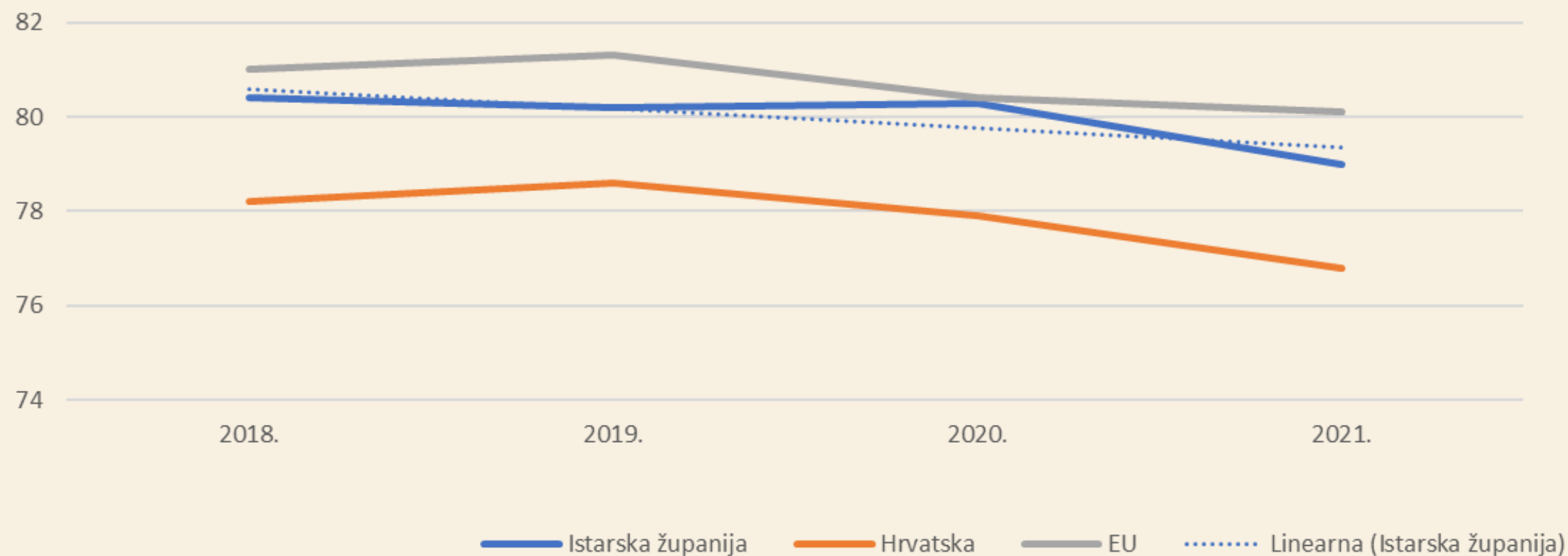
- Procjena je da će do 2050.g. EU imati 29,4%, a RH 30% starijih

Struktura starijeg stanovništva – Popis 2021.

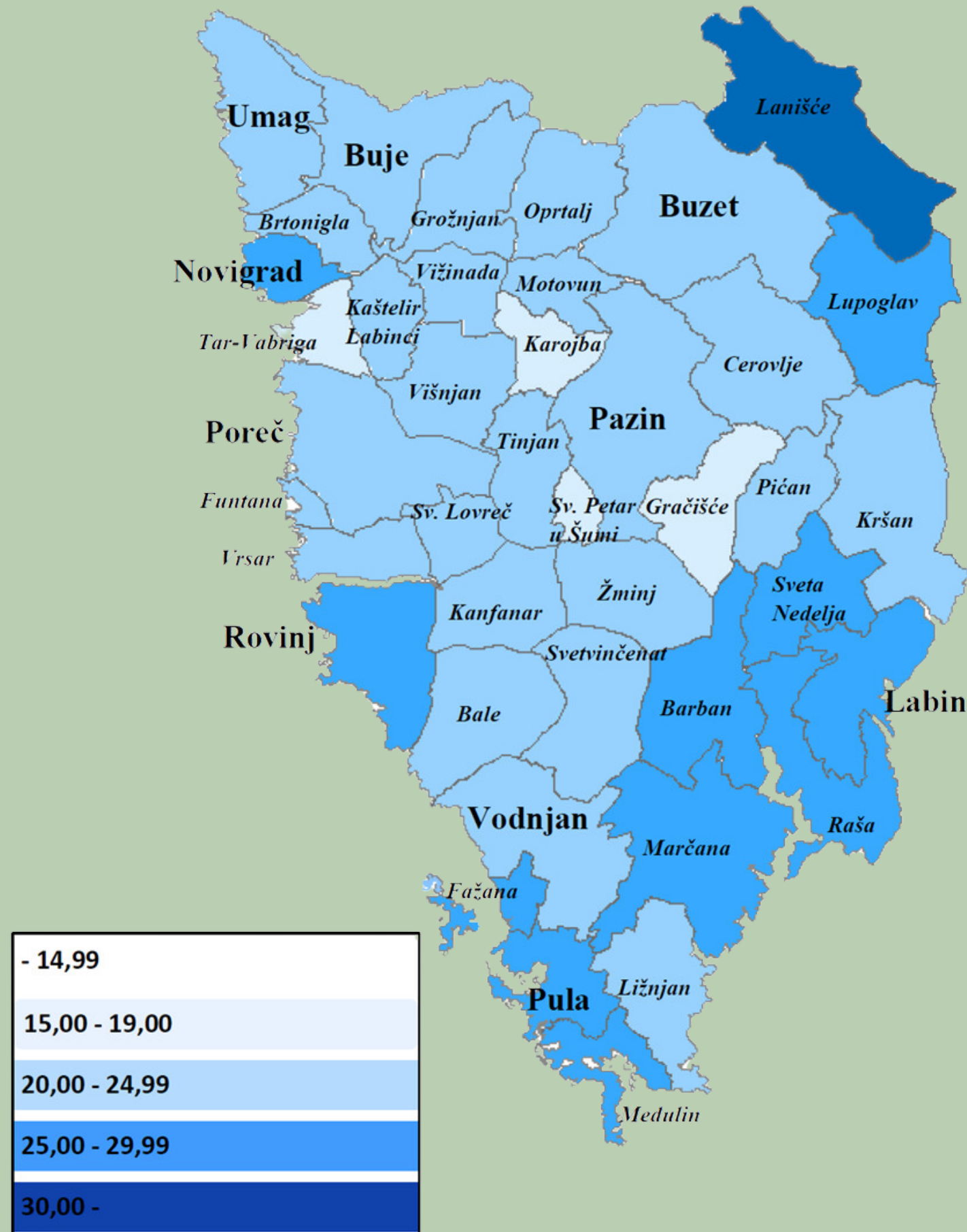
- *U odnosu na Popis 2011.godine, evidentan porast u svim skupinama starijih - najveći porast (64,8%) najstarijih starih (85 i više godina) kojih ima 2.132 više)*
- *Žene - 57,1%*
- *Broj žena 85+ g. za 2,3 puta veći, a broj žena 75-84 g. za 1,5 puta veći od broja muškaraca*

Očekivano trajanje života pri rođenju

- Prema DZS, u IŽ 2021. godine 79,0 godina (muškarci 76,0, žene 82,1) – najdugovječnija među županijama u RH (2,2 godine duže od prosjeka RH, a za 1,1 godinu manje od EU, prema podacima Eurostata)
- **po udjelu starih osoba IŽ na šestom mjestu među županijama**
 - *Svaki peti muškarac i svaka četvrta žena u IŽ su starije dobi.*
 - ***U 10 gradova Istarske županije živi više od dvije trećine (68,8%) starijih stanovnika***

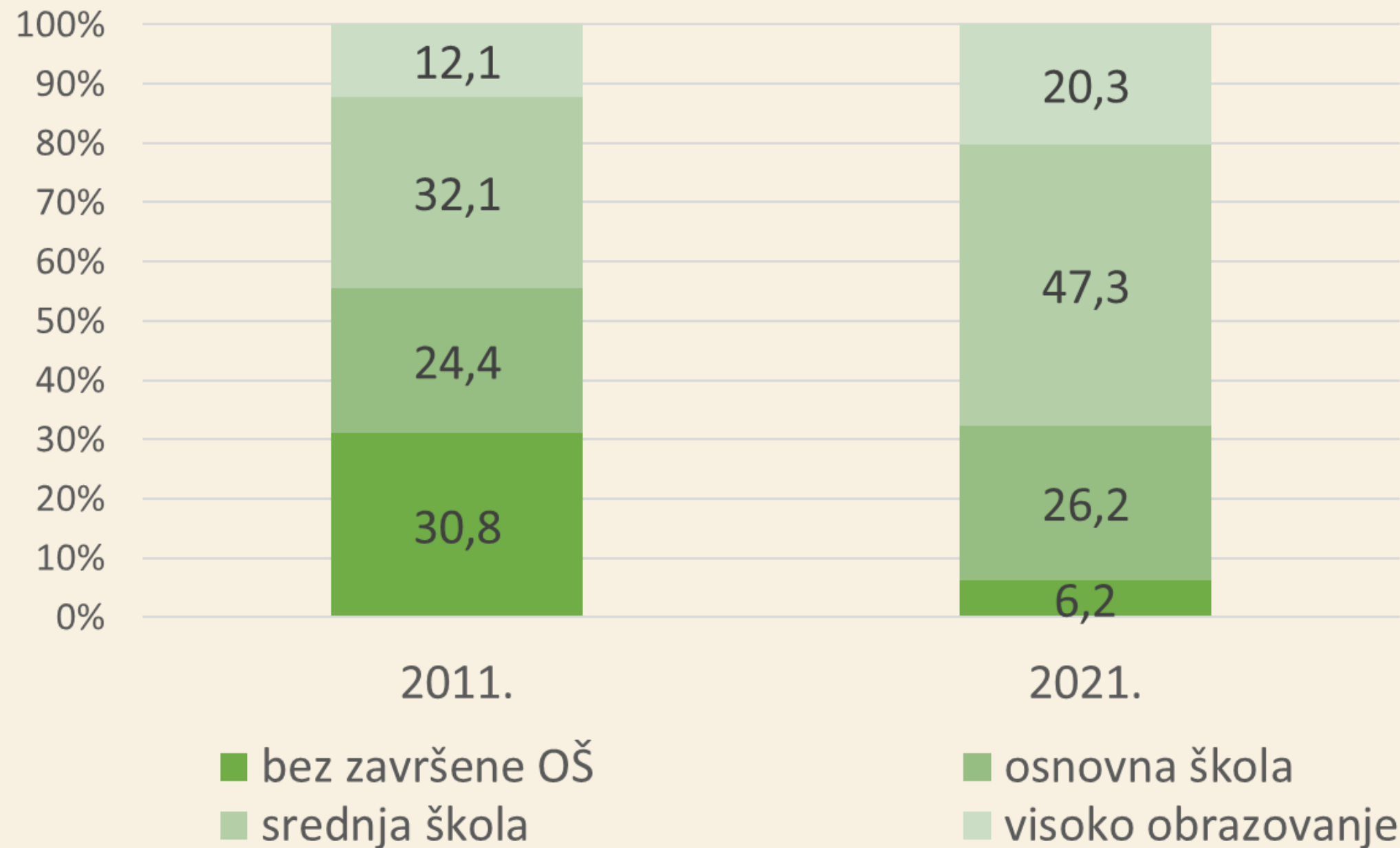
Udio starijeg stanovništva po gradovima / općinama u IŽ (Popis 2021. g.)

Više od 25% starijih u ukupnom stanovništvu:

- gradovi (4):
 - Labin (28,3%, najstariji grad),
 - Novigrad,
 - Pula i
 - Rovinj te
- općine (8):
 - Barban,
 - Fažana,
 - Lanišće (33,2%, najstarija JLS),
 - Lupoglav,
 - Marčana,
 - Medulin,
 - Raša i
 - Sveta Nedelja

Obrazovna struktura (%) starijih osoba (Popisi 2011. i 2021.)

U odnosu na Popis 2011.g. - porast udjela starijih stručno obrazovanih (s 44,2% na 67,6%), a pad udjela starijih bez završene osnovne škole (s 30,8% na 6,2%).

Bez stručnog obrazovanja je ipak 42,7% starijih žena (18,6% starijih muškaraca).

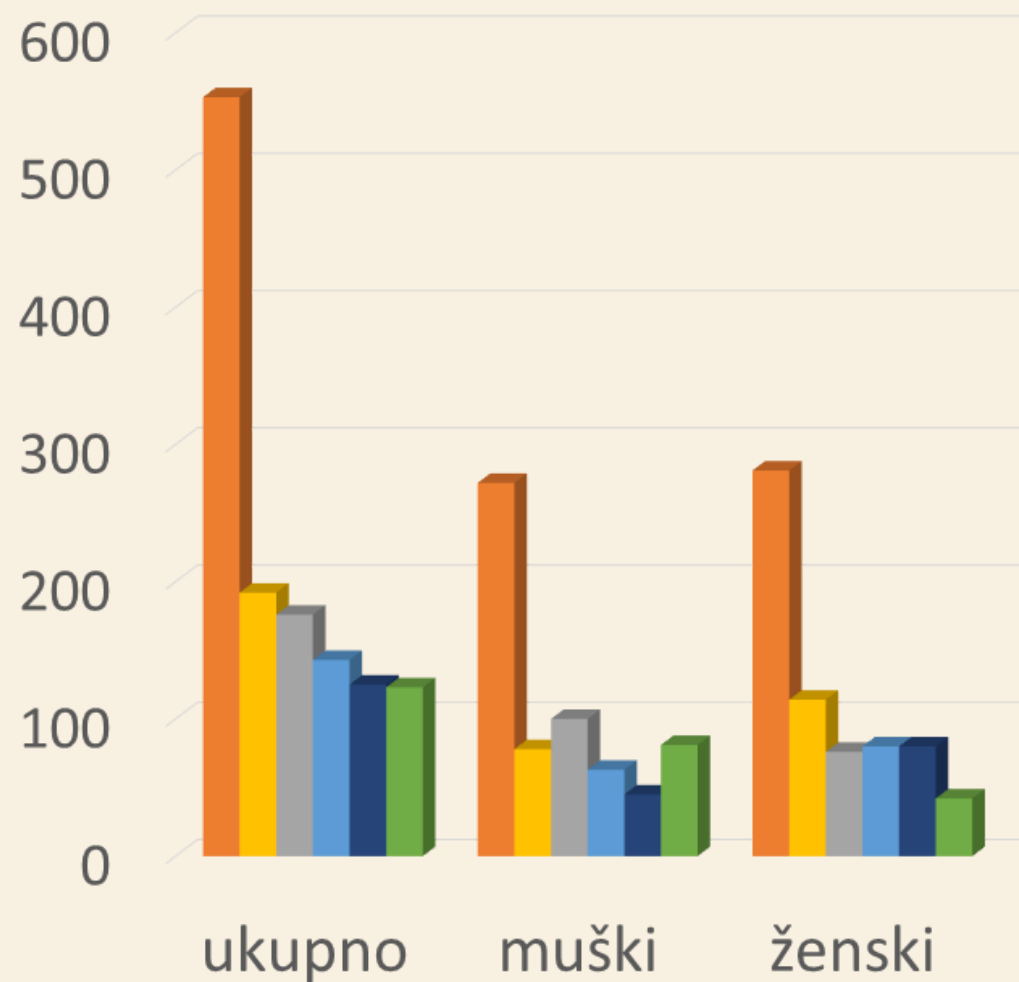
Kućanstva

- *Popis 2021. - 97,2% starih živi u privatnim, a 2,8% u institucionalnim kućanstvima*
- S porastom dobi raste udio starijih u institucionalnim kućanstvima - u dobi iznad 85 godina 11,5% starijih, 8,2% muškaraca i 13,0% žena
- *U odnosu na Popis 2011., broj starih u privatnim kućanstvima veći za 22,4%, u institucionalnim kućanstvima veći za 27,4%*
- *Osobe iznad 80 godina - 70,0% smještenih u institucionalnim kućanstvima (Popis 2011. 58,3%).*
- *U samačkim kućanstvima - 22,6% starih (14,8% muškaraca i 28,5% žena) - u odnosu na Popis 2011.g., manji udio samačkih, posebno žena*
- S porastom dobi raste udio osoba koje žive same - u dobi 85 i više godina 31,7%, 18,5% muškaraca i 37,5% žena
- *U privatnim kućanstvima koja nisu obiteljska živi 9,2% starijih osoba*
- **Većina starijih muškaraca (76,0%) oženjena/u životnom partnerstvu; starije žene većinom udovice (44,7%), 43,9% udane/u životnom partnerstvu - u dobi 75+g. veći udio udovica (66,5% žena) od udanih žena (26,0%).**

Domovi, mirovine, invaliditet

- Prema MROSP - 4 županijska i 4 druga doma socijalne skrbi za starije osobe - 31.12.2022. - 885 korisnika; kod drugih pravnih osoba - 102 korisnika; ukupno 987 korisnika (2,1% starih)
- Procjena NZZJZ IŽ udio starijeg stanovništva u odnosu na korisnike u lokalnim domovima - najveći (4,5%) Bujština (domovi u Umagu i Novigradu) te Buzeština i Rovinjština (po 3,5%, dom u Buzetu odnosno Rovinju) – ostala područja manje od 2%.
- *U odnosu na 2021.godinu, ukupan broj korisnika mirovina stagnira, kao i broj korisnika starosnih mirovina, a manje je korisnika invalidskih (za 3,4%) i obiteljskih mirovina (za 2,4%) - u mirovinu odlazi u kasnijoj dobi*
- *u 2022.g. prosječna mirovina porasla za 8,3%, a inflacija u cijeloj 2022. iznosila je 10,8 posto (DZS)*
- **179 korisnika nacionalne naknade za starije osobe** (2,8% ukupnih korisnika u RH) - 62,6% žene - prosječna dob korisnika 73 godine
- Osobe s invaliditetom - 20,4% starijeg stanovništva, muškarci većina 50,6% - najčešća oštećenja: kronične bolesti (33,1%), psihičke bolesti (11,0%) i tjelesno oštećenje (9,7%)

Vodeći uzroci smrti kod starijih osoba u Istarskoj županiji 2022. godine

ishemične bolesti srca

COVID-19 bolest

Hipertenzivne bolesti

dijabetes melitus

cerebrovaskularne bolesti

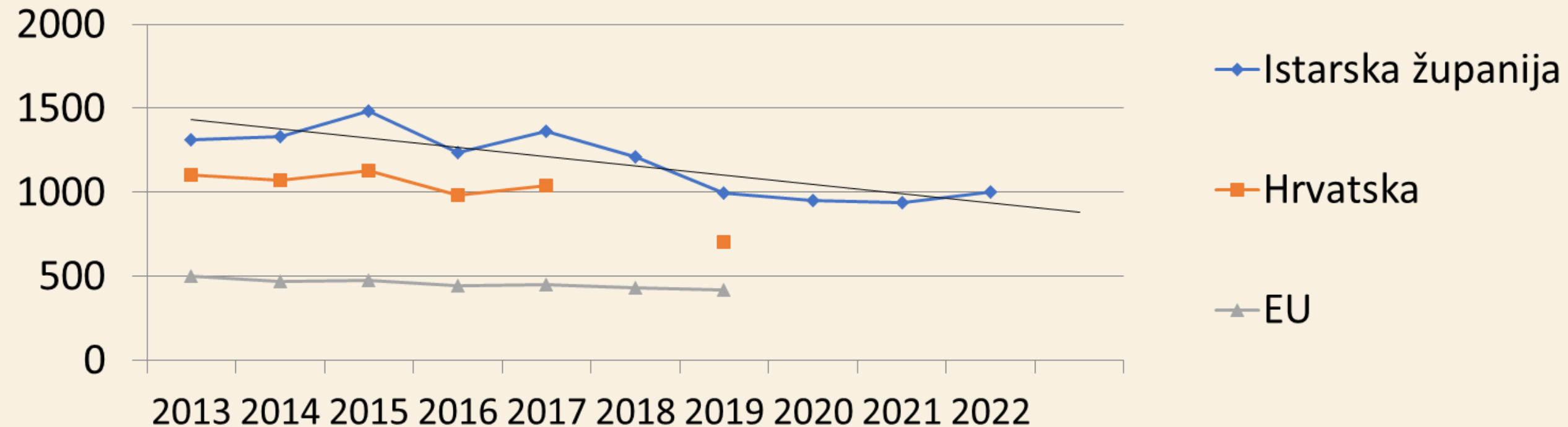
rak dušnika, bronha i pluća

Najviše starijih umrlo od:

- ishemične bolesti srca (22,0%),
- dijabetesa mellitus (7,6%),
- COVID-19 bolesti (7,0%),
- cerebrovaskularnih bolesti (5,7%),
- hipertenzivne bolesti (5,0%).

Dobno-standardizirane stope smrtnosti od ishemične bolesti srca na 100.000 stanovnika (65 i više g.)

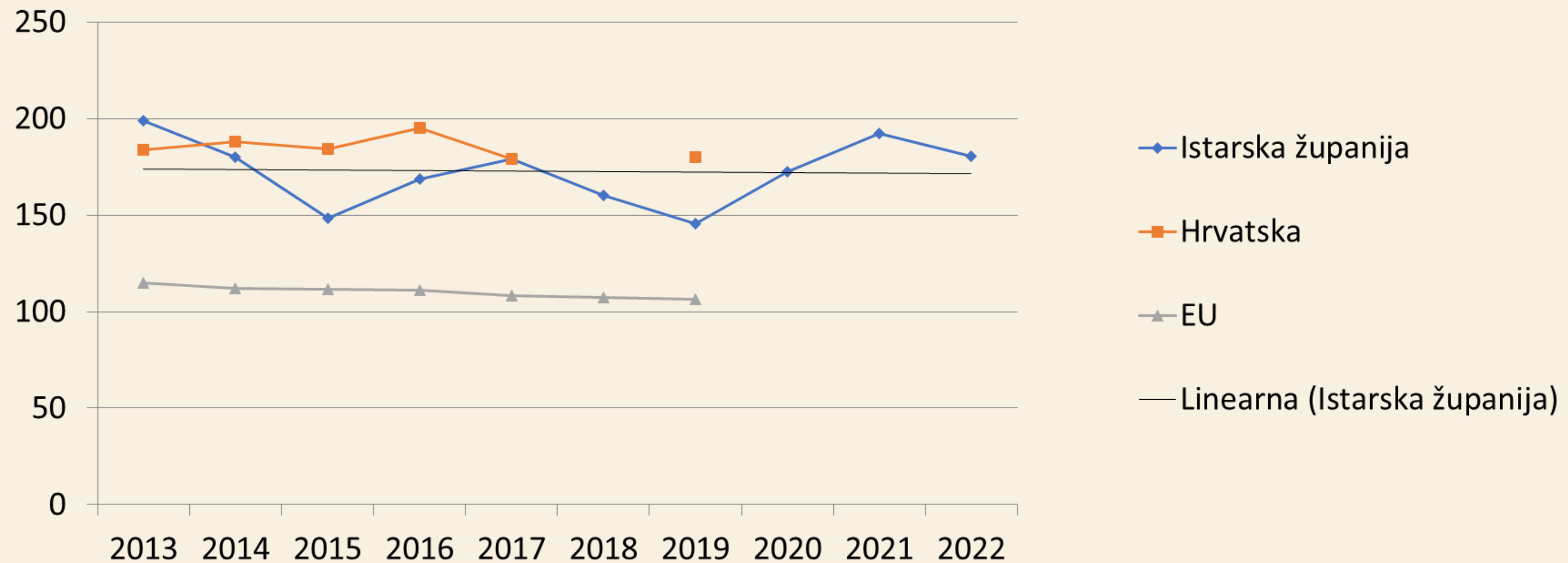
- u padu, nešto veće od RH, ali dvostruko veće od EU

Polovica žena i više od 2/5 muškaraca u dobi iznad 65 godina umire zbog bolesti srca i krvnih žila

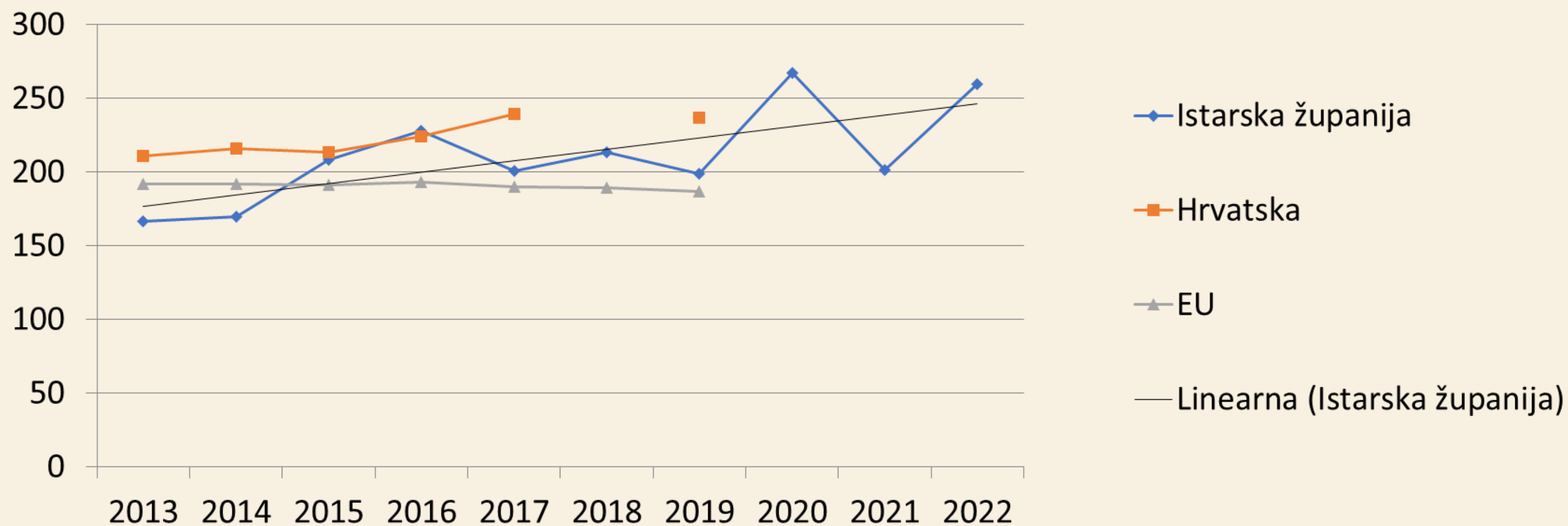
Dobno-standardizirane stope smrtnosti od raka za starije muškarce više su od dvostrukih od stopa za žene, a tome posebno doprinose najčešća sijela raka – traheja, bronh i pluća te kolorektalni rak

Dobno-standardizirane stope smrtnosti od raka debelog crijeva, na 100.000 stanovnika (65 i više g.) – stagniraju, slične su RH, ali veće od EU

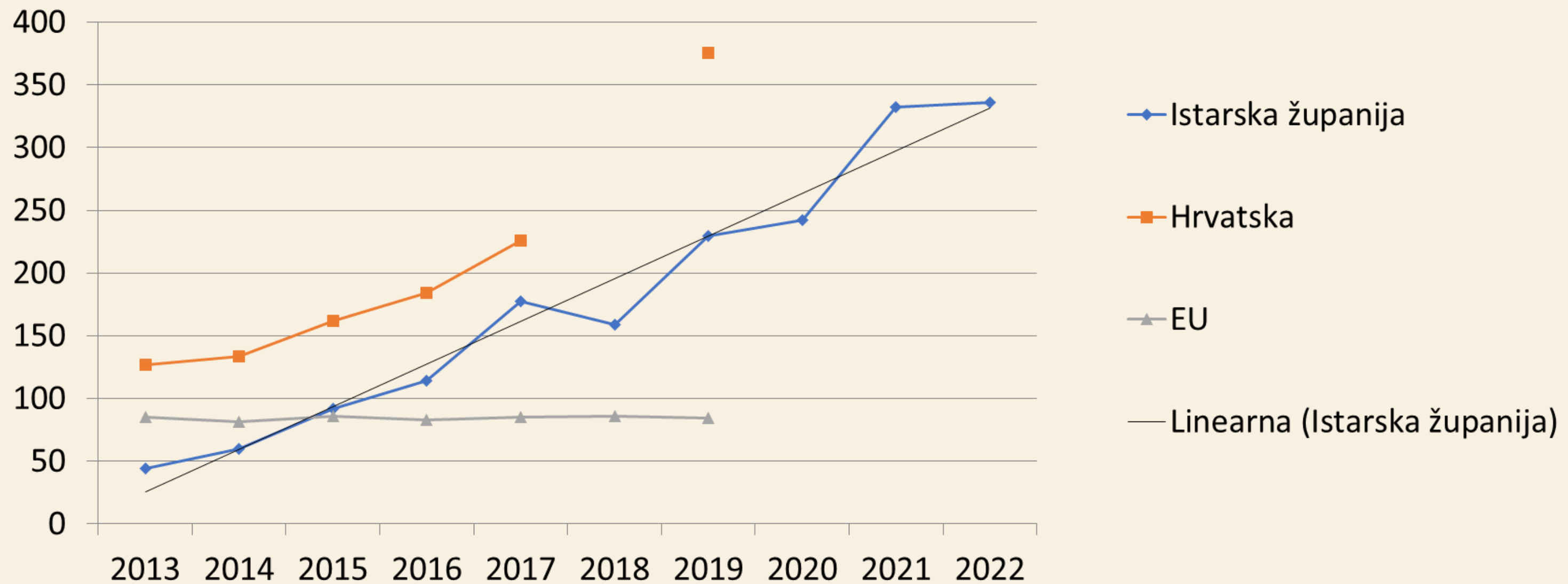
Dobno-standardizirane stope smrtnosti od raka traheje, bronha i pluća, na 100.000 stanovnika (65 i više g.)

- u porastu, bliske su RH, a veće od EU

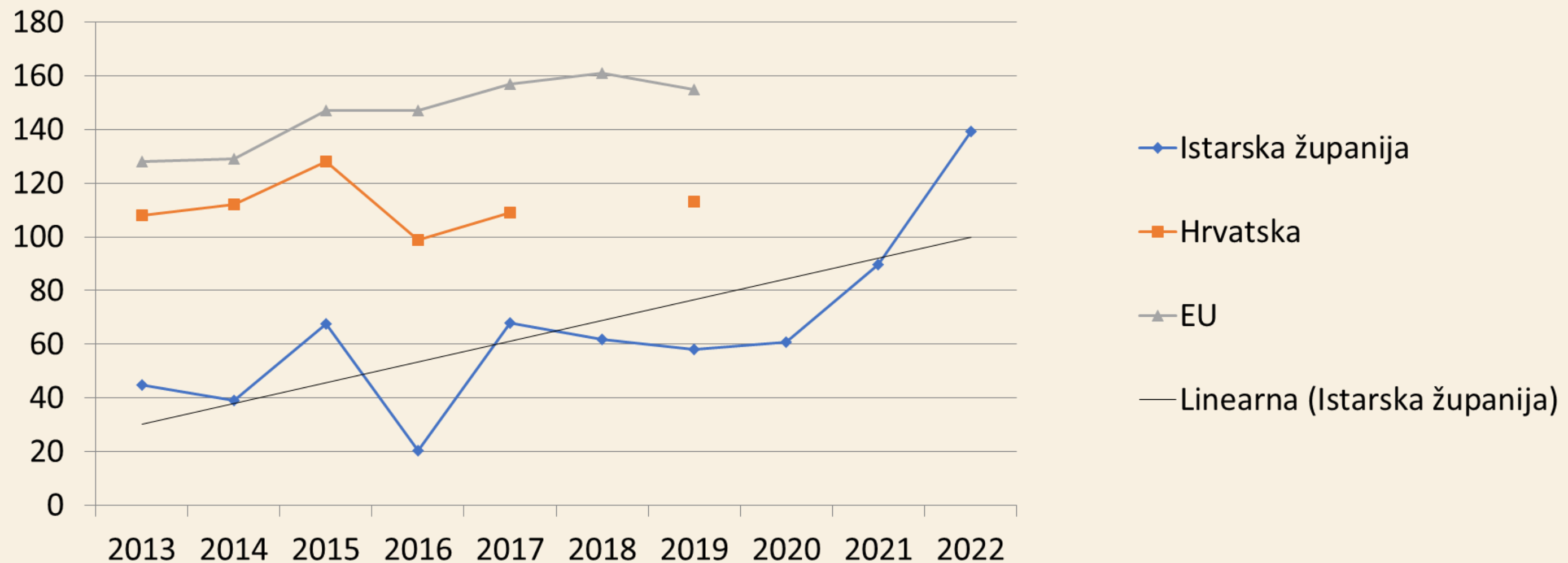
Dobno-standardizirane stope smrtnosti od dijabetesa melitusa, na 100.000 stanovnika (65 i više g.)

- kontinuirano rastu u IŽ i u RH, u IŽ su manje od RH, a višestruko su veće (tri i više puta) od EU

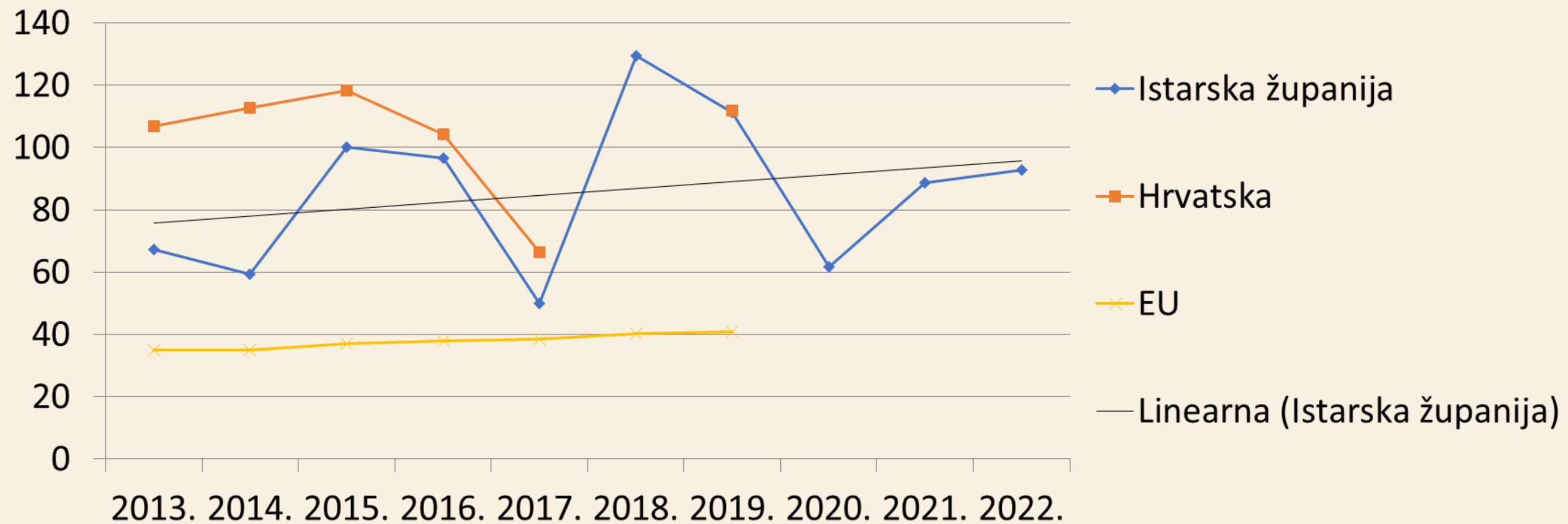
Dobno-standardizirane stope smrtnosti od duševnih poremećaja i poremećaja ponašanja, na 100.000 stanovnika (65 i više g.)

- u porastu, približavaju se stopama RH i EU

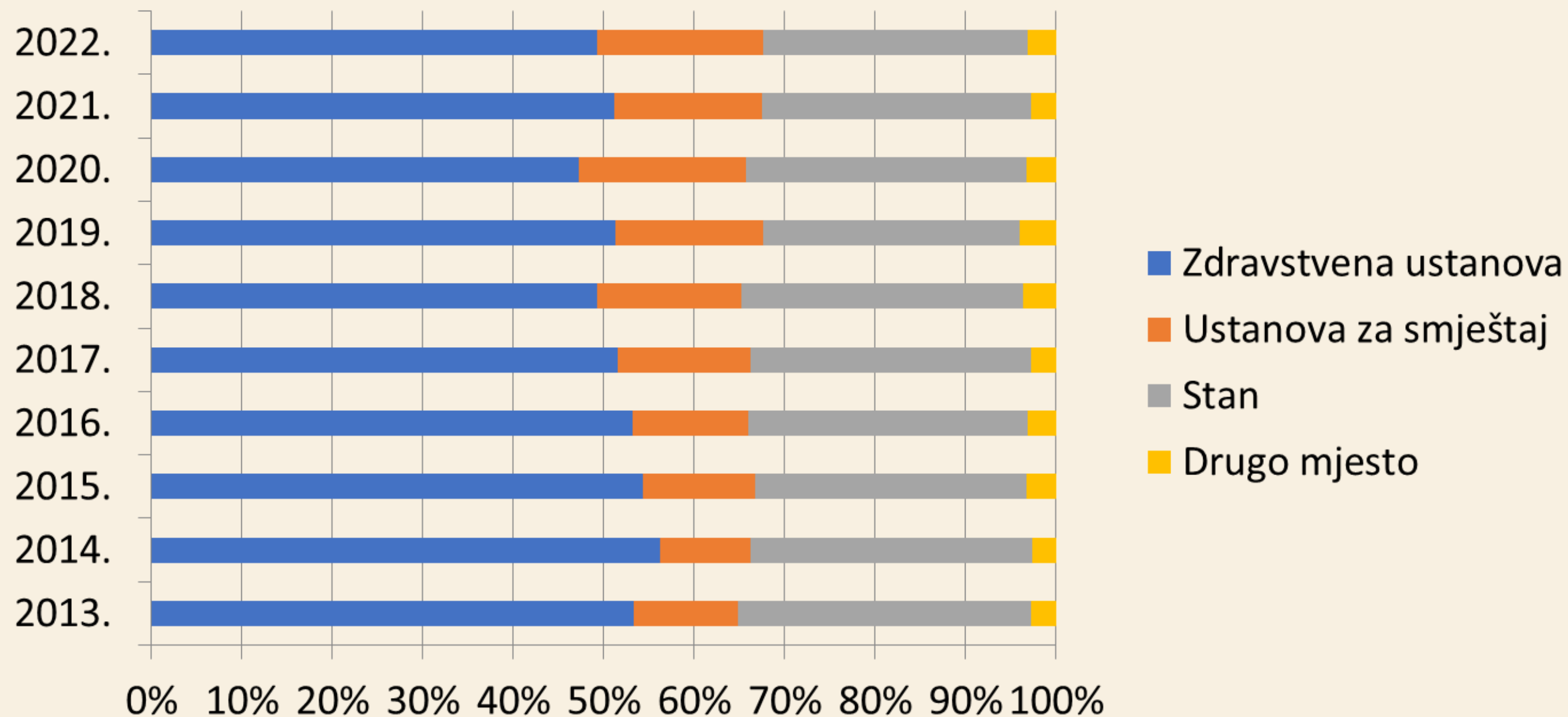
Dobno-standardizirane stope smrtnosti uslijed padova, na 100.000 stanovnika (65 i više g.)

- u porastu, bliske su stopama RH, a dvostruko veće od EU

Mjesto smrti

- U instituciji umrlo 66,7%: 49,6% u zdravstvenoj ustanovi i 17,1% u ustanovi za smještaj; u stanu umrlo 29,9% ; 3,4% na drugom mjestu

- U svim područjima vodeće mjesto smrti zdravstvena ustanova (raspon od 42,5% na Buzeštini do 57,7% na Labinštini); najveći udio umrlih u stanu ima Buzeština (35,0%), Puljština (30,8%) i Poreština (30,7%)

Najčešće bolesti i procijepljenost

- **U ugovornim ordinacijama obiteljske medicine:** hipertenzivne bolesti (8,9%), bolesti intervertebralnih diskova i ostale dorzopatije (4,4%) i dijabetes mellitus (3,3%)
- **U specijalističko-konzilijarnoj zdravstvenoj zaštiti:** bolesti mišićno-koštanog i vezivnog tkiva (19,8%), bolesti oka i očnih adneksa (15,9%), bolesti cirkulacijskog sustava (12,0%)
- **Hospitalizacije:** bolesti cirkulacijskog sustava (22,6%), novotvorine (18,2%) i bolesti dišnog sustava (9,3%)
- Protiv gripe u sezoni 2021./2022.g. cijepljeno 9.831 ili 20,6% starijih osoba (RH 31%; EU 44%)
- Starije osobe se više odazivaju u NPP od prosjeka
 - rak dojke: 66,0 – 70,0% (prosjeak 64,1%)
 - rak debelog crijeva: 32,4 – 37,1% (prosjeak 31,4%)

Popunjenost Mreže

- Prema podacima HZZO-a 31.12.2022.g., u djelatnosti **opće/obiteljske medicine** u Mreži javne zdravstvene službe nedostaje 4 timova: općine Cerovlje i Vodnjan - nedostaje po 1 tim i grad Pula - nedostaju 2 tima.
- *Nedostaje 13 timova dentalne medicine, 8 medicinskih sestara u zdravstvenoj njezi u kući*
- *Mrežom su na lokalnoj razini predviđene osnovne specijalističko-konzilijarne djelatnosti. Nedostaju specijalisti: ukupno 5,27 timova psihijatrije, 4,59 timova interne medicine, 2,22 tima fizikalne medicine i rehabilitacije te 1,84 tima oftalmologije.*
- *Buzet i Pazin nemaju niti jedan tim interne medicine, psihijatrije ni oftalmologije, a nedostaje im još 1,05 tima fizikalne medicine i rehabilitacije. Labin nema tim oftalmologije, psihijatrije, a nedostaje mu i 0,30 tima fizikalne medicine i rehabilitacije. Poreč i Rovinj nemaju niti jedan tim psihijatrije, a nedostaje im 0,50 tima fizikalne medicine i rehabilitacije. Umag nema niti jedan tim psihijatrije, a nedostaje im i 1 tim interne i 0,55 fizikalne medicine i rehabilitacije. Puli nedostaju 0,82 tima fizikalne medicine i rehabilitacije, 0,59 tima interne medicine, 0,27 tima psihijatrije.*

Obiteljska i dentalna medicina, ginekologija

- *Obiteljsku medicinu koristilo 98,6% starijih osiguranika*
- *Po jednom starijem korisniku: 28,3 recepata, 20,0 kontakata, 6,3 savjetovanja /konzultacije, 5,5 uputnica većinom za dijagnostičke pretrage, 3,3 pregleda*
- *U obiteljskoj medicini - 26,9% korisnika, 41,0% kontakata, 39,3% uputnica, 55,9% recepata, 32,9% pregleda, ali 79,1% pregleda kod kuće i 83,4% u palijativnoj skrbi*
- *U ugovornim ordinacijama dentalne medicine - 23,1% starijih osiguranih osoba, što znači da korisnici starije dobi rjeđe dolaze k dentalnoj medicini - čine 18,1% korisnika i 22,6% kontakata*
- *Zdravstvenu zaštitu žena - 15,0% starijih korisnica u obiteljskoj medicini*
- *Posjeti kroničnim bolesnicima 45,2% posjeta patronažnih sestara*
- *Starije osobe - 85,2% korisnika zdravstvene njege u kući, a starije žene 53,1% korisnika; provedeno 81,9% postupaka zdravstvene njege u kući, najviše (21,5%) zbrinjavanje kronične rane - prevencija dekubitusa?*

Hitna medicina, SKZZ, bolnice

- *Starijim osobama pruženo 31,9% intervencija hitne medicine i 78,9% sanitetskih prijevoza*
- *Na 100 osiguranika starije dobi: 13,9 intervencija u kući, 6,8 intervencija u ordinaciji i 4,5 intervencija na terenu, odnosno 25,2 ukupnih intervencija*
- Najviše sanitetskih prijevoza bilo je za muškarce (78,8%) Starijim osobama pruženo 36,7% pregleda u SKZZ, odnosno **2,1 pregleda po osiguraniku**
- Najčešći pregledi u internoj medicini (19,4%), oftalmologiji (18,03%), fizikalnoj medicini i rehabilitaciji (14,5%), kirurgiji (11,3%), OHBP-u (8,5%) i ortopediji (6,9%).
- Broj pregleda u **OHBP-u** u odnosu na broj osiguranika najveći je kod osoba starije dobi (**17,5 na 100 osiguranika**) - 37,1% pregleda u OHBP-u pruženo starijima
- **U bolnicama** u RH ležala skoro svaka četvrta starija osoba. Starije osobe čine 40,2% ukupno hospitaliziranih, 47,7% liječenih u dnevnim bolnicama, 52,9% hospitaliziranih zbog rehabilitacije.

**HVALA
NA
PAŽNJI**

Kontakt:
javno.zdravstvo@zzjziz.hr